

డి.ఎల్.ఎడ్.
రెండవ సంవత్సరం

విలువల విద్య - జీవన నైపుణ్యాలు

తెలుగు అకాడమి
హైదరాబాదు

Sri A.Satyanarayana Reddy
Director

Grams : 'Telugu'

Off 23225215

23225359

TELUGU AKADEMI

3-5-895, Himayatnagar

Hyderabad - 500 029

INDIA.

Date : 01-07-2019

CERTIFICATE

This is to Certify that, **Mr. Rafi Mohmad**, Assistant Professor, Department of Education and Training, Maulana Azad National Urdu University, Gachibowli, Hyderabad is one of the Authors for following Books published by Telugu Akademi, Hyderabad.

1. Pedagogy of Physical Sciences - B.Ed. course - ISBN No. 818180365-5 (2 Chapters)

i. Chapter - 4 : Learning objectives of Physical Sciences

ii. Chapter - 7 : Approaches and Strategies for Learning Physical Sciences.

2. Value Education and Life Skills - D.El.Ed. Course - ISBN No. 97881-8180-423-5

(2 Chapters)

i. Chapter - 4 : Life Skills

ii. Chapter - 7 : Syllabus of Life Skills and Value Education for Classes I to VIII

He also translated Course material of NIOS, D.El.Ed. Course - 506, Block 1 (2 Chapters)

i. Chapter - 1 : Understanding the Child

ii. Chapter - 2 : Role of Heredity and Environment

For Director

తెలుగు అకాడమి ప్రచురణ
అధ్యాపనశాస్త్రం - డి.ఎల్.ఎడ్.

డి.ఎల్.ఎడ్.

రెండవ సంవత్సరం

విలువల విద్య - జీవన నైపుణ్యాలు

రచయితలు

డా॥ పి. శంకర్
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, IASE
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు

డా॥ జి. దుర్గేశం
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, IASE
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు

డా॥ జె. లలిత
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, IASE
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు

డా॥ కె. సురేశ్
సూల్ అసిస్టెంట్
జెడ్.పి.హెచ్.ఎస్. పసరగొండ
మం॥ దామెర, వరంగల్ (రూరల్)

శ్రీ రఫీ మహ్మద్
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్
డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ & ట్రైనింగ్
MANUU, హైదరాబాదు

సంపాదకులు

ఆచార్య టి. మృణాలిని
డైరెక్టర్, సి.ఐ.టి.ఇ.
చైర్పర్సన్, బి.ఓ.ఎస్. ఇన్ ఎడ్యుకేషన్
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు

తెలుగు అకాడమి
హైదరాబాదు

D.Ed. : viluvala vidya - jeevana naipunyaalu(Value Education - Life Skills) ; Authors : Dr. P. Shankar, Dr. G. Durgesham, Dr. Lalitha, Dr. K. Suresh, Sri. Rafi Mahmad, ; Editor : Prof. T. Mrunalini;
First Edition : 2017, Pp. x + 214 + iv.

© TELUGU AKADEMI
Hyderabad

First Edition : 2017

Copies : 5000

Published by TELUGU AKADEMI, Hyderabad- 500 029
under the Centrally Sponsored Scheme of Production
of Books and Literature in Regional Languages at the
University level of the Government of India in the
Ministry of Human Resource Development, New Delhi.

*All rights whatsoever in this book are strictly
reserved and no portion of it may be reproduced
by any process for any purpose without the
written permission of the copyright owners.*

Price : Rs. 85=00

Printed in India

Laser Typeset at M/s Srinivasa Text Graphics, Hyderabad
Printed at M/s Padmaja Printers Pvt. Ltd., Hyderabad

మూల్యాంకనం

1. భారత రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన హక్కుల స్వభావాన్ని గురించి రాయండి.
2. భారతదేశంలో మానవ హక్కుల ఆవిర్భావాన్ని పరిశీలించండి.
3. మానవ హక్కుల విద్య ఆపశ్యకతను వివరించండి.
4. మానవ హక్కుల విద్యకు UNO కృషిని వివరించండి.
5. బాలల హక్కుల వర్తమానస్థితిని విశ్లేషించండి.
6. బాలల హక్కుల పరిరక్షణకై కొన్ని మార్గాలు సూచించండి.
7. బాలల భాగస్వామ్యంపై ఒక విశ్లేషణాత్మక వ్యాసం రాయండి.
8. బాలల హక్కులపై మీ అవగాహనను పేర్కొనండి.
9. భారత రాజ్యాంగం, మానవ హక్కుల చట్టంలో గల చోలికలను విశ్లేషణాత్మకంగా చర్చించండి.
10. మానవ హక్కుల వర్గీకరణ గురించి తెలుపుతూ వారు ఎదుర్కొన్న సంఘటనలను వాటి ఆన్వయించి ఉదాహరణలు ఇవ్వండి.

అధ్యాయం-4

జీవన నైపుణ్యాలు (Life Skills)

లక్ష్యాలు

- ఈ అంశం చదివిన తరువాత ఛాత్రోపాధ్యాయులు
- జీవన నైపుణ్యాలు, జీవన నైపుణ్యాల దృక్పథం గురించి తెలుసుకొంటారు
- మానవ జీవితంలో జీవన నైపుణ్యాల అవసరం, ఆవశ్యకత గురించి తెలుసుకొంటారు
- పాఠశాలలో జీవన నైపుణ్యాల విద్య అవసరం, ఆవశ్యకత గురించి తెలుసుకొంటారు

పరిచయం

మానవ వికాస క్రమంలో పారిశ్రామికీకరణ, ఆధునికీకరణ, కంప్యూటరీకరణ, ప్రపంచీకరణలు సమాజాన్ని దాదాపు పూర్తిగా మార్చివేసాయి. మానవ జీవితంలోని అన్ని అంశాలను ఇవి విపరీతంగా ప్రభావితం చేసాయి. కొన్ని శతాబ్దాల నుంచి బలమైన కుటుంబ శ్రమస్థకు ఉదాహరణగా నిలిచిన మన దేశంలో ఇప్పుడు కుటుంబ నిర్మాణం అనేక మార్పులకు లోబడి ఉమ్మడి కుటుంబాలు విడిపోయి, చిన్న కుటుంబాలు ఏర్పడటం సర్వసాధారణమైపోయింది. దాదాపు 40-50 సంవత్సరాల క్రితం కుటుంబం అంటే 8-10 మంది సభ్యులు ఉండేవారు. కుటుంబ సభ్యుల సంఖ్య ఇప్పుడు 3 నుంచి 4 కు పడిపోయింది. తాతయ్యలు, నానమ్మలు, అమ్మమ్మలు వంటి వారు ఏదో పండగల్లోనో, వేడుకల్లోనో, వేడుకల్లోనో కలుసుకోవడమే ఇప్పుడు మనవళ్ళకి, మనవరాళ్ళకి కనపడే అవకాశాలు తక్కువ. 21వ శతాబ్దంలో ప్రజలు వ్యక్తి కేంద్ర (self centric), భౌతిక వాదాన్ని (materialistic) ఎక్కువగా అనుసరిస్తున్నారు. ఆధునికమనంలో ఘోరీతత్వం పెరిగి ఉరుకుల పరుగుల జీవితాలను ఈడ్చుకొస్తున్నారు. తల్లిదండ్రులు

- ఆత్మవిశ్వాసం పెరగడం, ఒత్తిడి తగ్గించుకొనే వ్యాయామం చేయడం
- వీలైనంత ఆహారం ఉండడానికి ఆట, పాటలతో గడవడం
- ఒంటరిగా ఉండటం కంటే ఏదో ఒక వ్యాపకం నిర్వహించడం. (ఉదాహరణకు పుస్తకం పఠనం, సంగీతం వినడం, వివిధ ప్రాంతాల పర్యటన మొదలైనవి)
- ఒకచోట అధిక స్థాయిలో ఆత్మ ఔన్నత్యం లేదా ఆత్మ విశ్వాసం వల్ల కొన్నిసార్లు నకారాత్మక ఫలితాలు ఉంటాయి.

సమస్య పరిష్కారాలు : సోపానాలు

- సమస్య పరిష్కారాలు క్రమ పద్ధతిలో జరగాలి.
- సమస్య పరిష్కార ప్రక్రియ విజయవంతం కావడానికి సరైన ప్రణాళిక, వ్యవస్థపూర్వక అవసరం.
- సమస్య పరిష్కార వైపున ఉన్న వ్యక్తులు లేనట్లయితే వైరుక్తిక సంబంధాలు విఫలం అవుతాయి.
- సమస్యను గుర్తించడం, స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవడం జరగాలి.
- సమస్యను వ్యవస్థీకరించడంలో భాగంగా - పరిశీలన, సరైన సాక్ష్యాలు సేకరణ ద్వారా స్పష్టమైన దృశ్యీకరణ చేయాలి.
- సమస్య పరిష్కారానికి సాధ్యమైన అనేక పరిష్కారాలను గుర్తించి అందులో ఆచరణాత్మకమైన పరిష్కారం ఎన్నుకోవాలి.
- ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాలను విశ్లేషించి సరైన పరిష్కారం గుర్తించాలి.
- నిర్ణయాలను అమలు చేసిన తరువాత పర్యవసానాలను పరిశీలించి, తీసుకున్న నిర్ణయం విజయవంతం అయిందా లేదా అనే సమాచారం సేకరించి, పరిష్కారాన్ని మరింత మెరుగుపరచాలి.

ప్రశ్న

ఏదైనా ఒక సమస్యను తీసుకొని దాని పరిష్కారాన్ని కింది సోపానాలను అనుసరించి చేయండి.

- సమస్య గుర్తించడం
- సమస్యను అర్థం చేసుకోవడం
- సాక్ష్యాలు సేకరణ
- వీలైన ప్రత్యామ్నాయాలు సూచించడం
- ఆచరణీయ ప్రత్యామ్నాయం
- పర్యవసానాల పరిశీలన

సారాంశం

ఈ అధ్యాయంలో జీవన నైపుణ్యాల నిర్వచనం, దాని ప్రాముఖ్యత, అవసరం, WHO ఐంటిక్ చేసిన 10 జీవన నైపుణ్యాల గురించి, అలాగే మానవ జీవితంలో జీవన నైపుణ్యాల అవశ్యకత, పాఠశాలలో జీవన నైపుణ్యాల విద్య, దానిని అందించే ఉపగమాల, పద్ధతులను తెలుసుకోవడం జరిగింది.

మూల్యాంకనం

1. జీవన నైపుణ్యాలు అంటే ఏమిటి? వాటి ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.
2. మానవ జీవితంలో జీవన నైపుణ్యాల అవశ్యకతను తెలపండి.
3. జీవన నైపుణ్యాల విద్య ఈ మధ్య కాలంలో ప్రాచుర్యం పొందడానికి గల కారణాలను విశ్లేషించండి.
4. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ గుర్తించిన 10 జీవన నైపుణ్యాలలో ఏవైనా రెండింటి గురించి సవివరంగా తెలపండి.
5. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ గుర్తించిన జీవన నైపుణ్యాల నుంచి సామాజిక నైపుణ్యాల గురించి తెలిపి వాటిని సవివరంగా వివరించండి.
6. పాఠశాలలో జీవన నైపుణ్యాల విద్యను అందించడానికి ముఖ్య సోపానాలను తెలపండి.
7. ఒత్తిడి నియంత్రించే ఒక వ్యాసం రాయండి.
8. విమర్శనాత్మక ఆలోచనపై ఒక లఘుచీక రాయండి.
9. తరగతిగదిలో జీవన నైపుణ్యాల విద్యకు అన్వయించడంలో ఏ ఉపగమాన్ని వాడతారో ఒక ఉదాహరణ ద్వారా వివరించండి.
10. జీవన నైపుణ్యాలను బోధించడానికి సహజోపకరణ ఉపగమం ఎలా తోడ్పడుతుందో

D.El.Ed.

With the Financial Assistance of
Commission for Scientific and
Technical Terminology, New Delhi.

ముద్రణ, ప్రచురణ, పంపిణీ

తెలుగు అకాడమి

హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్

email: info@teluguacademy.net

web : www.teluguacademy.net

ISBN 978-81-8180-423-5

9 788181 804235 >

